

LOFOTEN AVFALLSSELSKAP IKS
Postboks 99
8376 Leknes

Saksbehandler:
Torunn Slettemark Hovden

Revisjonsrapport

Systemrevisjon ved Lofoten avfallsselskap IKS
Kontrollnummer: 2022.010.R.SFNO

Kontaktpersoner ved revisjonen:

Fra virksomheten:
Ole Marius Rostad

Fra Statsforvalteren i Nordland:
Torunn Slettemark Hovden

Andre deltagere fra virksomheten:
Gjermund Vian
Stig Tore Benjaminsen
Emma Tangrand
Monica K. Hartviksen
Fritz Kaspersen
Sebastian Nicolaisen
Anders Iversen
Amanda Rasmussen

Andre deltagere fra Statsforvalteren i Nordland:
Jorunn Aaneby
Linda Mikkelsen

Resultater fra revisjonen

Denne rapporten omhandler resultatet fra revisjon ved Lofoten avfallsselskap IKS i uke 19 i 2022. Rapporten er revidert, ettersom vi mottok merknader til den opprinnelige revisjonsrapporten datert 25.05.2022. Se oversendelsesbrev for rapporten for våre kommentarer til bedriftens merknader. Denne rapporten er å anse som endelig.

Statsforvalteren i Nordland avdekket 5 avvik og ga 5 anmerkninger under revisjonen.

Avvik:

- Virksomhetens årsrapportering til Statsforvalteren har vært ufullstendig
- Virksomhetens rutiner for stikkprøvekontroll har mangler
- Virksomhetens overvåking av utslipp fra deponiet er utilstrekkelig
- Virksomhetens praksis for håndtering av farlig avfall har mangler
- Miljøstasjonen i Osan mangler fullstendig inngjerding

Anmerkninger:

- Lagring av flytende farlig avfall i Osan kan ved uhell gi fare for avrenning
- Virksomheten bør forbedre sin systematiske gjennomgang av internkontrollen
- Virksomheten bør forbedre sine miljørisikovurderinger
- Virksomheten bør forbedre sine miljømål
- Virksomheten bør få bedre kontroll på rensegraden i sigevannets renseanlegg og vurdere tiltak for å redusere vanninntrengingen i deponiet

Avvik og anmerkninger er nærmere beskrevet fra side 6 og utover i rapporten.

Oppfølgingen etter inspeksjonen er nærmere beskrevet på side 4.

Elektronisk dokumentert godkjenning, uten underskrift

17. oktober 2022	Torunn Slettemark Hovden	Tilde Nygård
dato	kontrollør	seksjonsleder

Statsforvalteren i Nordland

Kopi av rapporten sendes til:

- Vestvågøy kommune
- Vågan kommune
- Flakstad kommune
- Moskenes kommune

1. Informasjon om den kontrollerte virksomheten

Ansvarlig enhet

Navn: LOFOTEN AVFALLSSELSKAP IKS	
Organisasjonsnr.: 974206641	Eies av: 971014407
Bransjenr. (NACE-kode): 38.110 - Innsamling av ikke-farlig avfall	

Kontrollerte enheter

Navn: LAS - Fjøsdaalen - miljøstasjon	Anleggsnr.: 1859.0013.02
Kommune: Flakstad	Fylke: Nordland
Anleggsaktivitet: Avfall - mottak, mellomagring og sortering	
Tillatelse gitt: 30.06.2009	Sist endret: 07.03.2016

Navn: LAS - Haugen - deponi for ordinært avfall	Anleggsnr.: 1860.0039.04
Kommune: Vestvågøy	Fylke: Nordland
Anleggsaktivitet: Deponi for ordinært avfall	
Tillatelse gitt: 30.06.2009	Sist endret:

Navn: LAS - Haugen - regionmottak/sortering av avfall	Anleggsnr.: 1860.0039.01
Kommune: Vestvågøy	Fylke: Nordland
Anleggsaktivitet: Avfall - mottak, mellomagring og sortering	
Tillatelse gitt: 30.06.2009 og 14.04.2018	Sist endret: 07.03.2016

Navn: LAS - Haugen kompostering	Anleggsnr.: 1860.0039.03
Kommune: Vestvågøy	Fylke: Nordland
Anleggsaktivitet: Biologisk behandling av org. avfall	
Tillatelse gitt: 30.06.2009	Sist endret: 07.03.2016

Navn: LAS - Osan (Svolvær) - miljøstasjon	Anleggsnr.: 1865.0058.03
Kommune: Vågan	Fylke: Nordland
Anleggsaktivitet: Avfall - mottak, mellomagring og sortering	
Tillatelse gitt: 30.06.2009	Sist endret: 07.03.2016

2. Bakgrunn for revisjonen

Revisjonen ble gjennomført for å kontrollere om gjeldende krav fastsatt i eller i medhold av forurensningsloven overholdes. Revisjonen er en del av Statsforvalterens risikobaserte industritilsyn for i år.

Revisjonen ble gjennomført i medhold av forurensningsloven § 48.

Revisjonstema

Overordnet helse, miljø og sikkerhet (HMS):

- målsettinger for HMS i bedriften
- organiseringen av HMS-arbeidet, herunder opplæring
- kartlegginger og risikovurderinger med tilhørende handlingsplaner for tiltak
- rutiner for å avdekke, rette opp og forebygge avvik

Forhold som angår det ytre miljø:

- utslipp til vann
- prosess og renseutstyr
- avfallshåndtering

Rapporten omhandler avvik og anmerkninger som ble avdekket under inspeksjonen og gir ingen fullstendig tilstandsvurdering av virksomhetens miljøarbeid eller miljøstatus.

Revisjonen ble gjennomført 9. – 13. mai 2022 og omfattet granskning av dokumentasjon, åpningsmøte, intervjuer, befaring på anleggene og sluttmøte på Teams. Den 25. mai sendte vi revisjonsrapport fra revisjonen. Etter skriftlig tilbakemelding fra LAS og møte mellom LAS og Statsforvalteren der LAS påpekte noen faktiske feil ved rapporten, utarbeidet Statsforvalteren denne reviderte revisjonsrapporten.

Definisjoner

Avvik: Manglende etterlevelse av krav fastsatt i eller i medhold av lov.

Anmerkning: Et forhold som tilsynsetatene mener er nødvendig å påpeke for å ivareta ytre miljø, men som ikke omfattes av definisjonen for avvik.

Andre forhold: Saker som framkom under inspeksjonen og som det kan være nyttig for virksomheten og saksbehandlere å kjenne til. Her kan også inngå kommentarer til tema som ble tatt opp under inspeksjonen, men der det ikke ble gitt avvik eller anmerkninger.

3. Oppfølging etter revisjonen

Lofoten avfallsselskap IKS plikter snarest å rette opp de avvik som er beskrevet i denne rapporten. For at Statsforvalteren skal kunne avslutte saken, må Lofoten avfallsselskap IKS **innen 15. desember 2022** sende en skriftlig redegjørelse som viser hvordan avvik er rettet, eventuelt en tidfestet handlingsplan for hvordan avvik skal rettes.

Vi ber også om at dere gir en redegjørelse for hvordan anmerkningene er vurdert og hvordan de eventuelt vil bli fulgt opp. Anmerkning 5 ber vi spesifikt om tilbakemelding på innen samme frist som tilbakemelding på avvikene.

Vi ber om at dere stiler svarbrevet eller e-post (sfnopost@statsforvalteren.no) til Statsforvalteren i Nordland.

4. Vedtak om gebyr

Vi viser til varsel og informasjon om gebyrplikt som ble gitt til virksomheten den 11. mars 2022. Virksomheter skal betale gebyr for kontroll utført av Statsforvalteren i samsvar med § 39-3 i forurensningsforskriften. Gebyret skal dekke kostnader med forberedelser, gjennomføring og oppfølging av kontrollen. Gebyrsatser for kontroll av virksomheter etter forurensningsloven er fastsatt i forurensningsforskriften §§ 39-7 og 39-8.

På bakgrunn av medgått og forventet ressursbruk er Lofoten avfallsselskap IKS ilagt et gebyr på kr 105 000,- for revisjonen, jf. forurensningsforskriften §§ 39-7 og 39-8. Dette tilsvarer gebyrsats 4 for flerdagstilsyn. Virksomheten har fått tilsendt en faktura fra Miljødirektoratet for innbetaling til statskassen. Vi viser ellers til forurensningsforskriftens kapittel 39 for ytterligere informasjon om innkreving av gebyr til statskassen.

Klageadgang

Vedtaket om gebyr kan påklages til Miljødirektoratet innen 3 uker, jf. §§ 28 og 29 i forvaltningsloven. Eventuell klage bør være skriftlig begrunnet og adressert til Miljødirektoratet, men sendes via Statsforvalteren i Nordland. Statsforvalteren vil vurdere endring av vedtaket eller sende saken videre til Miljødirektoratet for endelig vedtak. Dersom Miljødirektoratet tar klagen til følge, vil for mye innbetalt beløp bli refundert.

5. Innsyn

Denne rapporten vil være tilgjengelig for offentligheten via postjournalen til Statsforvalteren i Nordland (jf. offentleglova) og på våre nettsider.

6. Avvik

Vi fant følgende avvik under inspeksjonen:

Avvik 1

Virksomhetens årsrapportering til Statsforvalteren har vært ufullstendig

Avvik fra:

Tillatelse av 30.06.2009, vilkår 1.11 og 3.6.6

Tillatelse av 14.02.2018, vilkår 1.17

Kommentarer:

Kasserte fritidsbåter

14.02.2018 fikk LAS tillatelse til mottak og sanering av kasserte fritidsbåter. Tillatelsens vilkår 1.17 sier at bedriften innen 1. mars hvert år skal sende skriftlig rapport til Fylkesmannen for forrige kalenderår. Rapporten skal inneholde punktene som nevnt i det aktuelle vilkåret i tillatelsen. LAS har ikke sendt inn årsrapport i henhold til vilkår 1.17 siden LAS fikk tillatelsen.

Årsrapportering om avfallsmengde, avfallsfraksjoner mv.

I henhold til vilkår 1.11 i tillatelsen av 30.06.2009, skal LAS før 1. mars hvert år rapportere om avfallsmengde, avfallsfraksjoner, avfallsets opprinnelse, transportmiddel, bestemmelsessted og behandlingsmetode mv. LAS har ikke rapportert dette til Statsforvalteren.

5-årig utvidet sigevannsprogram

I egenkontrollrapporten for deponiet for 2021 har LAS opplyst at det i 2021 var utvidet 5-årig sigevannsovervåking. Likevel inneholder rapporten for 2021 kun resultater for parametere som skal inngå i kvartalsvis overvåking, og ingen av de ekstra parametere som skal inngå i 5-årig overvåking iht. veileder TA-2077/2005. I etterkant av revisjonen fikk vi tilsendt dokumenter som viser at de ekstra parametere som skal analyseres hvert 5. år, er blitt analysert i praksis. Disse resultatene skal også rapporteres sammen med den årlige egenkontrollrapporten de årene det er utvidet overvåking.

Vurdering av deponiets miljøpåvirkning

I henhold til tillatelsen av 30.06.2009 vilkår 3.6.6 nr. 3, skal LAS oversende en sammenstilling og vurdering av deponiets påvirkning av luft, vann og nærmiljø og ei vurdering av resultat og behov for tiltak. Dette skal også rapporteres før 1. mars hvert år. LAS har ikke sendt inn en slik vurdering av deponiets miljøpåvirkning, til tross for at Statsforvalteren også minnet spesifikt om dette i tilbakemeldinga på LAS' egenkontrollrapport for 2020. I en slik miljørapport er det spesielt relevant å bruke overvåkingsdataene fra sigevannet til å vurdere om renseanlegget fungerer etter hensikten. Det faktum at flertallet av parametere som var analysert på i sigevannet i 2021 hadde høyere konsentrasjoner etter rensing enn før rensing, er svært nærliggende å vurdere i denne sammenhengen.

Avvik 2

Virksomhetens rutiner for stikkprøvekontroll har mangler

Avvik fra:

Avfallsforskriften kap. 9 vedlegg II pkt. 1.4

Kommentarer:

I avfallsforskriften kap. 9, vedlegg II pkt. 1.4 er det krav om at det skal tas stikkprøver av minst 1 av hver 100. avfallsleveranse til deponiet, og at stikkprøvene skal testes for å vise at avfallet er i samsvar med de opplysningene som framkommer av basiskarakteriseringa. Det innebærer blant annet at avfallet ved en stikkprøvekontroll skal testes ved både kolonnetest og ristetest, med mindre det aktuelle avfallet er unntatt fra kravet om testing ved basiskarakteriseringa. Uavhengig av om avfallet skal testes ved riste- og kolonnetest eller ikke, må den øvrige dokumentasjonen som skal inngå i basiskarakteriseringa kontrolleres ved en stikkprøvekontroll.

Det kom fram under revisjonen at LAS sin stikkprøvekontroll av avfall til deponi kun består av en visuell kontroll. Vi ba om å få ettersendt et eksempel på stikkprøvekontroll, og dokumentet vi mottok inneholdt, foruten informasjon om kunde, transportør, fraksjon og vekt, kun et prosentvis anslag av fordelingen mellom ulike fraksjoner i leveransen. Dokumentet inneholdt ikke alle de opplysningene som er påkrevd ved basiskarakterisering (avfallsforskriften kap. 9, vedlegg II pkt. 1.1), som dermed også er påkrevd ved stikkprøvekontroll, jfr. pkt. 1.4. Det kom også fram under revisjonen at stikkprøvekontrollen ikke gjennomføres systematisk ved hver 100. avfallsleveranse til deponi.

Vi minner om at driftsansvarlig skal påse at det føres journal over stikkprøvene og at kopier av analyseresultatene skal følge med denne journalen (kap. 9, vedlegg II pkt. 1.4).

Avvik 3

Virksomhetens overvåking av utslipp fra deponiet er utilstrekkelig

Avvik fra:

Tillatelsen av 30.09.2009, vilkår 3.6.4
Avfallsforskriften kap. 9 vedlegg III

Kommentarer:

I tillatelsens vilkår 3.6.4.1 er det krav om at LAS sitt overvåkingsprogram for sigevann, overflatevann og grunnvann skal følge *Veileder om overvåking av sigevann fra avfallsdeponier* (TA 2077/2005). I tillegg er det minimumskrav til hvordan overvåkingen skal gjennomføres i vilkår 3.6.4 i tillatelsen og i vedlegg III i avfallsforskriftens kapittel 9. LAS sin overvåking av sigevannssediment avviker fra disse kravene:

Sigevannssediment

Sigevannssediment skal analyseres minimum én gang i året. LAS har ikke rapportert om prøveresultater på sigevannssediment siden 2010, og har oppgitt de senere årene at det ikke er mulig å ta ut representativ prøve siden sigevannsledningen ender i havet og det ikke samles sigevannssediment noe sted. Det er imidlertid flere måter å ta prøver av

sivevannssediment enn å ta prøver av sediment som er sedimentert i målepunktet. Disse er beskrevet i veilederen.

Avvik 4

Virksomhetens praksis for håndtering av farlig avfall har mangler

Avvik fra:

Avfallsforskriften § 11-5

Kommentarer:

Farlig avfall skal i henhold til avfallsforskriften § 11-5 tas hånd om på en forsvarlig måte. Det innebærer at farlig avfall skal oppbevares på et område som ikke er tilgjengelig for allmennheten, og det skal merkes, emballeres og lagres slik at det ikke kan medføre forurensning (slippe ut) til omgivelsene (*Faktaark M-284*, Miljødirektoratet 2014).

Lagring utendørs

I forsvarlighetskravet til lagring ligger det at alt farlig avfall skal lagres under tak. Under befaringen i Haugen og Fjøsdaalen var klorparafinholdige isolerglass lagret utendørs. I Fjøsdaalen var også bilbatterier lagret utendørs. Både bilbatteri og klorparafinholdige isolerglassruter er farlig avfall, og skal lagres under tak (avfallsforskriften kapittel 11, vedlegg 4 punkt 1). All lagring av farlig avfall skal også være basert på en vurdering av miljørisiko. Annen lagringsmåte enn den som er beskrevet i avfallsforskriften kan benyttes dersom virksomheten kan dokumentere at den valgte lagringsmåten gir minst like lav risiko og like god miljøbeskyttelse. Internkontrollforskriften stiller krav til at slike miljørisikovurderinger og rutinebeskrivelser er skriftlige (internkontrollforskriften § 5 andre ledd nr. 6 og 7).

Merking

I forsvarlighetskravet til lagring ligger det også at alt lagret farlig avfall skal være tydelig merket med hva det er. Klorparafinholdige isolerglass var lagret uten merking både i Fjøsdaalen, Haugen og i Osan (hverken navn, EAL-kode eller avfallsstoffnummer). I Osan og Fjøsdaalen var heller ikke lagringa av bilbatterier merka.

- 1: Bilbatterier lagret uten merking i Osan.
- 2: Klorparafinholdige isolerglassruter lagret utendørs uten merking i Haugen.
- 3: Bilbatterier lagret utendørs uten merking i Fjøsдалen.
- 4: Klorparafinholdige isolerglassruter lagret utendørs uten merking i Fjøsдалen.

Avvik 5:

Miljøstasjonen i Osan mangler fullstendig inngjerding

Avvik fra:

Tillatelsen av 30.06.2009, vilkår 2.2.1

Kommentarer:

I tillatelsen til LAS (vilkår 2.2.1) er det krav om at alle anlegg (miljøstasjoner) skal være inngjerda og holdes låst utenom åpningstidene. Miljøstasjonen i Osan har et gjerde mot E10 i nordvest, men er ellers ikke inngjerda.

Det at miljøstasjonen ikke har fullstendig inngjerding ble påpekt også under revisjonene i 2016 og 2010. I deres tilbakemelding på revisjonsrapporten i 2016, beskrev dere at dere var i kontakt med kommunen for å kjøpe nødvendig areal for å kunne gjerde inn anlegget, og dere anslo at inngjerding skulle være på plass i 2017. Vi tok denne tilbakemeldingen til etterretning, men det viste seg altså i år at gjerdet fortsatt ikke er på plass.

Statsforvalteren holder på med å revidere utslippstillatelsen til LAS. I utkastet til ny tillatelse (som dere har fått tilsendt) er miljøstasjonene tatt ut av tillatelsen, slik at den kun gjelder for LAS sin aktivitet i Haugen. Det innebærer at miljøstasjonene kun blir regulert etter forskrift (vedlegg 3 i avfallsforskriftens kapittel 11), samt de generelle kravene i forurensningsloven med forskrifter. Det betyr i tilfelle at kravet til inngjerding av miljøstasjonene faller bort, og at det kun blir krav til at farlig avfall skal oppbevares utilgjengelig.

7. Anmerkninger

Følgende forhold ble anmerket under inspeksjonen:

Anmerkning 1

Lagring av flytende farlig avfall i Osan kan ved uhell gi fare for avrenning

Kommentarer:

På farlig avfalls-lageret i Osan var det sluk i gulvet i det rommet der farlig avfall lagres. Det kom fram under befaringen at dette avløpet gikk til oljeutskiller. Det er generelt ikke heldig å ha avløp eller sluk i gulvet i rom der farlig avfall lagres, på grunn av faren for at det blir søl med flytende farlig avfall og at dette kan gå i sluket før en rekker å samle det opp. En oljeutskiller er ikke konstruert for å rense kjemiske produkter som for eksempel bremsevæske, lakk, løsemidler og avfettingsmidler. I Osan var absorbenten lagret oppe på

en liten hems, og ved et eventuelt søl i nærheten av slukanlegget, er det fare for at sølet kan renne ned i sluket før en rekker å samle det opp.

Innretningen kan imidlertid være lovlig dersom risikovurderingen av lagringa av de ulike typene farlig avfall og tilhørende iverksatte tiltak (for eksempel et ekstra oppsamlingskar under alle typer flytende farlig avfall) tilsier at det er forsvarlig. Vi minner ellers om at rengjøringsmidler kan ødelegge funksjonen til en oljeutskiller, og at farlig avfalls-lageret ikke bør vaskes med slike kjemikalier.

Anmerkning 2

Virksomheten bør forbedre sin systematiske gjennomgang av internkontrollen

Kommentarer:

Det kom fram under revisjonen at LAS oppdaterer rutinebeskrivelser og andre dokumenter i sin internkontroll ved oppstart/endring av prosesser og tilsvarende behov for endring, men at de ikke har en systematisk gjennomgang av internkontrollen. Sist gang en systematisk gjennomgang av internkontrollen ble påbegynt, var i 2020, men ble ikke fullført. Vi fikk høre at datoen som står øverst i prosessdokumentene viser til når dokumentet sist ble gjennomgått, og enkelte av dokumentene vi fikk se under revisjonen var ikke gjennomgått på flere år (for eksempel *Prosess Eternitt/Asbest* og *Overvåkingsprogram*, begge sist gjennomgått i 2016).

I internkontrollforskriften er det krav om at virksomheten skal foreta systematisk overvåkning og gjennomgang av internkontrollen for å sikre at den fungerer som forutsatt. Det er imidlertid ikke krav om hvor ofte dette skal gjennomføres. Målet med en slik gjennomgang er blant annet å sikre at virksomheten til enhver tid driver i tråd med regelverket, også etter regelverksendringer eller endringer i faktiske forhold ved anleggene. Statsforvalteren fant flere eksempler på informasjon i LAS sin internkontroll som var utdatert og/eller feil. Noen eksempler på dette er:

- Henvisning til nettsida regelhjelp.no for informasjon om endringer innen HMS og regelverk (*Vedlikehold av HMS systemet*). Denne nettsida ble avvikla tidlig i 2019.
- *Rutine for stikkprøver av avfall til deponi* inneholder ikke det som etter forskriften skal inngå i en stikkprøvekontroll (se også avvik 2).
- Basiskarakteriseringskjemaet som LAS har gjort tilgjengelig for avfallsprodusenter som skal levere avfall til deponi, inneholder avfallstypen «Røtter», som ikke er tillatt å deponere (*Sammendrag, basiskarakterisering for levering av betong, jordmasser og annet avfall til deponi*)
- I dokumentet *Prosess forurenset masse* vises det til tilstandsklasser for forurenset grunn (Tabell 1) for å definere om forurenset masse er farlig avfall eller ikke. Tilstandsklasser for forurenset grunn kan ikke brukes til dette formålet.

Dokumentet *Overvåkingsprogram* i LAS sin internkontroll beskriver at LAS følger TA-2077/2005, og inneholder blant annet prosedyrer for prøvetaking av sigevannssediment. Det at LAS ikke har fulgt sitt eget overvåkingsprogram, kan tyde på at dokumentet sjelden er

blitt gjennomgått i ledelsen, og heller ikke gjort kjent blant de som er ansvarlige for prøvetaking og rapportering til myndighetene.

Anmerkning 3

Virksomheten bør forbedre sine miljørisikovurderinger

Kommentarer:

I prosessdokumentene som Statsforvalteren har fått se, inngår risikovurderinger av ulike hendelser som kan skje i den aktuelle prosessen. Risikovurderingene er bygd opp rundt ulike oppsett, blant andre

Målepunkter/hva	Mengde/risiko	Konsekvens	Tiltak
-----------------	---------------	------------	--------

og

Hendelse	Risiko	Kvalitetsavvik	Hvor/kontrollpkt	Tiltaksgrense	Avvikshåndtering
----------	--------	----------------	------------------	---------------	------------------

Skjemaene er fylt ut på forskjellige måter i de ulike dokumentene. Noen steder er hendelsen satt opp under «Konsekvens», noen steder under «Risiko» og noen steder under «Kvalitetsavvik». Under «Tiltak» og «Avvikshåndtering» er det til dels lange rutinebeskrivelser. Se eksempel fra et av prosessdokumentene under.

Påvirkning ytre miljø inkl risikoanalyse

Målepunkter/hva	Mengde/risiko	Konsekvens	Tiltak
Flyveavfall (plast/lette artikler)	Middels	Spredning av avfall ut i naturen, stygt og skjemmende, påvirkning til næringskjeden (plast)	Man må skille mellom nytt avfall som blir lagt på deponiet, og avfall som har ligget der lenge. Nytt avfall inneholder i liten grad avfall som kan bli tatt av vinden, det kan være seg glava eller steinull. For å hindre flyveavfall blir disse i stor grad lagt i plastsekker av kundene, da samme problemet oppstår på miljøstasjonen hvis dette ligger løst i containeren. Avfall som har ligget på deponiet lenge, også før deponiforbudet i 2009, blir tildekket med masse.

Denne måten å sette opp miljørisikoanalyse på er ikke optimal for å kunne avdekke om risikoen er uakseptabel og om det er behov for å iverksette tiltak.

I en risikovurdering er det hensiktsmessig å ha med en matrise der en ser på hyppighet opp mot konsekvens, og ut fra det fastslår hvor stor risikoen er, for eksempel etter oppsettet som Arbeidstilsynet presenterer på sine nettsider. Det gir grunnlag for å systematisk kunne

bruke et risikodiagram til å vurdere hvor stor risikoen for hver enkelt hendelse er, og videre vurdere om risikoen er høyere enn akseptabel risiko. Når risikoen er funnet høyere enn akseptabel risiko, er det behov for tiltak. Risikovurderingene bør også inneholde informasjon om når hendelsen sist ble vurdert/tiltaksfrist og liknende.

Det kom fram under intervjuene at LAS også har andre typer miljørisikovurderinger, som blant annet inneholder risikomatriser, i sin internkontroll. Videre er LAS i ferd med å oppdatere hele sitt internkontrollsystem i forbindelse med at det skal lagres på en ny plattform. I denne sammenhengen er det naturlig å gå gjennom egne metoder for miljørisikovurderinger og sørge for at alle risikovurderingene utarbeides etter samme mal, og at risikomatrise, akseptabel risiko og tiltaksfrist inngår i risikovurderingene.

Under revisjonen fikk vi inntrykk av at ikke alle ansatte var involvert i arbeidet med å utarbeide risikovurderinger for sine arbeidsfelt. Det er et krav i internkontrollforskriften at virksomheten skal sørge for at arbeidstakerne medvirker slik at samlet kunnskap og erfaringer utnyttes (§ 5 pkt. 3).

Anmerkning 4

Virksomheten bør forbedre sine miljømål

Kommentarer:

LAS har fastsatt sine miljømål i dokument *Miljøpolitikk og målsetting*. Miljømålene er «Sammen holder vi Lofoten ren» og «minst mulig påvirkning av vår virksomhet på det ytre miljøet rundt våre anlegg». Dette er gode overordnede mål, men de er lite konkrete og vanskelige å måle. Miljømål bør så langt det er mulig være konkrete og målbare, slik at det i etterkant er mulig å vurdere om de er oppnådd eller ikke. Vurdering av måloppnåelse bør være en fast post på ledelsens gjennomgang eller internrevisjonen.

Anmerkning 5

Virksomheten bør få bedre kontroll på rensegraden i sigevannets renseanlegg og vurdere tiltak for å redusere vanninntrengingen i deponiet

Kommentarer:

Rensegrad

Ifølge LAS' egenkontrollrapport for 2021, gikk det ut fire ganger så mye urensset som rensset sigevann fra deponiet i 2021 (40 000 m³ urensset sigevann og 10 000 m³ rensset sigevann). Etter at Statsforvalteren påpekte dette under revisjonen, har LAS hatt kontakt med leverandøren av renseanlegget, og funnet ut at det er feil på telleverket på innløpet og på hovedmåleren på utløpet av renseanlegget. Denne feilen har resultert i feil i registrert og rapportert mengde rensset og urensset vann.

LAS har krav om å rense sigevannet fra deponiet. Så lenge telleverk og/eller vannmåler ikke viser riktig mengde vann gjennom renseanlegget, har ikke LAS kontroll på hvor mye av sigevannet fra deponiet som faktisk renses.

Det kom fram under revisjonen at LAS rutinemessig skruer av renseanlegget når det er mye nedbør, slik at sigevannet går i overløp og dermed ikke renses før det renner ut til resipienten. Når dere har fått dokumentert hva som har vært de faktiske mengdene rensset og urensset sigevann gjennom renseanlegget de siste årene, bør dere vurdere om mengden urensset sigevann er forsvarlig, og om dere bør endre rutinene om å skru av renseanlegget ved mye nedbør. Renseanlegget bør være dimensjonert for å håndtere nedbørsmengdene som kan forekomme i området der deponiet ligger.

Vi ber om at dere i samråd med leverandøren av renseanlegget får rekonstruert mengdene urensset og rensset sigevann som er blitt sluppet ut de siste årene, helt tilbake til tidspunktet da feilen i telleverket oppsto. Videre ber vi om at dere tar kontakt med oss **innen fristen for tilbakemelding** på denne rapporten slik at vi kan ha en dialog om hvordan de rapporterte mengdene fra tidligere år kan korrigeres.

Vanninntrenging

Dere bør undersøke om det er mer enn bare sigevann fra deponiet som går til sigevannsoppsamling. For å gjøre dette, kan dere for eksempel sammenligne vannmengdene i sigevannsoppsamlinga med vannbalanseregnskapet for deponiet (se vilkår 3.6.1 nr. 2 og 3.6.2). Vi minner om at det skal legges til rette for at det dannes minst mulig sigevann i deponiet, at virksomheten skal ha kontroll med innsig og inntrenging av grunn- og overflatevann og om nødvendig iverksette tiltak for å redusere vanninntrengingen til deponiet (vilkår 3.3.1.2).

Dersom alt eksternt vann allerede i dag går utenom sigevannsoppsamlinga, og dermed tiltak for å redusere/hindre eksternt vann til sigevannsoppsamlinga ikke er relevant, bør dere vurdere om kapasiteten på sigevannsbassenget må økes for å kunne håndtere nedbørsmengdene i området.

Vi ber om at dere redegjør for deres tiltak for å redusere vanninntrengingen i deponiet **innen samme frist** som tilbakemeldingen på denne revisjonsrapporten.

8. Andre forhold

Avvanning av slam

I henhold til gjeldende tillatelse kan dere bare ta imot ferdig avvannet slam. Under revisjonen kom det fram at LAS planlegger å skaffe et anlegg for avvanning av slam. Dette vil gi et utslipp som ikke er regulert i LAS sine eksisterende tillatelser. Selv om et slikt anlegg er en god løsning for avvanning av avløpsslam vil det føre til utslipp fra en mer effektiv avvanning, og det må dere ha særskilt tillatelse til. Dere må søke om tillatelse til denne aktiviteten til Statsforvalteren.

Avvising av lass til deponi

Under revisjonen var det ulike versjoner omkring hvorvidt LAS har avvist lass som kommer til deponi eller ikke. Vi kunne ikke bekrefte eller avkrefte om dette har skjedd, men kan slå fast at Statsforvalteren ikke har blitt varslet om at avfallsleveranser er blitt avvist. Vi minner

derfor om at Statsforvalteren skal varsles dersom en avfallsleveranse må avvises på bakgrunn av at avfallet ikke oppfyller kriteriene for mottak. Dette er et krav både i avfallsforskriften (kap. 9 vedlegg II pkt. 1.4) og i deres tillatelse av 30.06.2009 (vilkår 3.1.1.2). Bakgrunnen for dette vilkåret er at myndighetene enklere skal kunne følge opp eventuelle saker om ulovlig dumping av avfall i villfyllinger.

Oppsamling og overvåking av deponigass

Tillatelsen vilkår 3.4.1 pålegger LAS å ta ut gass fra deponiområder med signifikant gassproduksjon, både i drifts- og etterdriftsfasen. LAS avsluttet uttak av deponigass i 2014, men har ikke fremlagt dokumentasjon som viser lav gassutvikling, annet enn en teoretisk beregning innsendt i 2016. Denne var basert på mengder biologisk nedbrytbart avfall som var deponert og gasspotensialet for dette. Statsforvalteren (da Fylkesmannen) tok denne dokumentasjonen til etterretning. Vi ga dessverre ikke veiledning til LAS om at de måtte søke om endring i tillatelsen dersom de ikke skulle samle opp gass lengre. Dermed er LAS formelt sett i brudd med tillatelsen når det gjelder oppsamling av deponigass.

Tillatelsens vilkår 3.4.2 pålegger LAS å ha regelmessig kontroll med gassproduksjon og diffuse utslipp fra deponiets overflate. Virksomheten kan ikke legge frem resultater fra slik overvåking. Vilkalet om overvåking av diffuse utslipp og gassproduksjon er gjeldende selv om dere ikke har gassuttak, og gjelder både for deponietapper i drifts- og etterdriftsfasen.

I forbindelse med Statsforvalterens tilbakemelding på egenkontrollrapporten for deponiet for 2020, fikk LAS pålegg om å gjennomføre undersøkelser av gassutviklingen og vurdere gasspotensialet i deponiet, samt å vurdere om det er grunnlag for å søke om å få endret tillatelsens vilkår om dette. Fristen ble utsatt og er nå 01.11.2022. Se ellers pålegget datert 6.04.2021 og begrunnelsen for pålegget datert 29.11.2021. Dette følges opp som en egen sak.

Revidert tillatelse for Lofoten avfallsselskap IKS

I forbindelse med at industriutslippsdirektivet er implementert i norsk regelverk, må alle virksomheter som er omfatta av direktivet få oppdaterte. Lofoten avfallsselskap IKS er blant disse virksomhetene. Statsforvalteren har skrevet et utkast til ny utslippstillatelse. Utkastet er til gjennomlesing hos LAS nå.

9. Dokumentunderlag

Lovgrunnlaget for inspeksjonen var:

- Lov om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven) med underliggende forskrifter
- Forskrift om begrensnig av forurensning (forurensningsforskriften)
- Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften)
- Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften)
- Tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven fra Statsforvalteren

- Pålegg/vedtak i korrespondanse mellom virksomheten og Statsforvalteren

Innsendt dokumentasjon som ble benyttet for å verifisere faktiske forhold:

- Vedlegg 1 Organisasjonskart
- Vedlegg 2 Ansvarsforhold og organisering (beredskap)
- Vedlegg 3 Organisasjonskart for HMS i LAS
- Vedlegg 4 Alles ansvar (funksjoner)
- Vedlegg 5 funksjon Vektoperatør
- Vedlegg 6 funksjon Driftsleder
- Vedlegg 7 funksjon Drifts- og økonomisjef
- Vedlegg 8 Miljøpolitikk og målsetting
- Vedlegg 9 visjon og forretningside
- Vedlegg 10 Overvåkningsprogram
- Vedlegg 11 Opplæring og mottakelse ved nyansettelser
- Vedlegg 12 Sikkerhet på anleggene
- Vedlegg 13 prosedyre for kartlegging og risikovurdering
- Vedlegg 14 rutine for å avdekke rette opp og forebygge avvik
- Vedlegg 15 Rutine for behandling av avvik
- Vedlegg 16 vernerunde
- Vedlegg 17 vedlikehold av HMS-systemet
- Vedlegg 18 Internkontroll
- Vedlegg 19 Tilstandsrapport Lofoten avfallsselskap
- Deponi vedlegg 1 prosess avfall til deponi
- Deponi vedlegg 2 mottakskontroll mm
- Deponi vedlegg 3 lettere forurensede masser
- Deponi vedlegg 4 Inert avfall
- Deponi vedlegg 5 eternitt asbest
- Deponi vedlegg 6 Skjema deklarerer av avfall til deponi
- Deponi vedlegg 7 Flytskjema for mottakskontroll
- Deponi vedlegg 8 Rutine stikkprøver
- Utdrag av avviksregistreringer: Avvik knyttet mot ytre miljø fra 2021 og 2022
- E-post: «Renseanlegg-mengdemåling» (17.08.2022) fra Ole Marius Rostad, videresendt fra Robert Tarasz
- E-post: «5-årig prøvetakingsprogram LAS» (17.08.2022) fra Emma Tangrand med overvåkingsdata for deponiet
- E-post: «LAS – registrering av varer-masser» (17.08.2022) fra Ole Marius Rostad med utdrag fra vektsystemet
- E-post: «Grunnvannsbrønner LAS» (17.08.2022) fra Ole Marius Rostad med utdrag fra en miljørisikovurdering fra NGI fra 2004
- E-post: «Mål og handlingsplan» (18.08.2022) fra Monica Kleffelgård Hartviksen med regnearket «Mål for 2022 og handlingsplan – for statsforvalter»

10. Deltakere

Deltakere fra virksomheten:

Navn	Funksjon	Planleggingsmøte	Åpningsmøte	Intervju	Befaring Haugen	Befaring Osan	Befaring Fjøsdaalen	Sluttmøte
Lofoten avfallsselskap IKS								
Gjermund Vian	Daglig leder		X	X				X
Ole Marius Rostad	Driftssjef	X	X	X	X	X	X	X
Stig Tore Benjaminsen	Driftsleder		X	X	X			X
Emma Tangrand	Miljørådgiver		X	X	X			X
Monica K. Hartviksen	Informasjons- og kvalitetsleder		X	X				X
Fritz Kaspersen	Maskinfører			X	X			X
Sebastian Nikolaisen	Vektoperatør			X	X			X
Anders Iversen	Stasjonsansvarlig			X				X
Amanda Rasmussen	Stasjonsansvarlig			X			X	X

Deltakere fra Statsforvalteren i Nordland:

Navn	Funksjon	Planleggingsmøte	Åpningsmøte	Intervju	Befaring Haugen	Befaring Osan	Befaring Fjøsdaalen	Sluttmøte
Statsforvalteren i Nordland								
Torunn Slettemark Hovden	Revisjonsleder	X	X	X	X	X	X	X
Jorunn Aaneby	Revisor		X	X	X	X	X	X
Linda Mikkelsen	Revisor		X	X	X	X	X	X